

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันอังคาร ที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

ปีนี้สถานศึกษาต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในโครงการได้เพิ่มขึ้นจนไม่สามารถที่จะกล่าวถึงสังกัดต่าง ๆ ที่ได้ทำงานร่วมกัน นอกจากนั้นก็ยังมีสถานศึกษาและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่ได้มาร่วมช่วยกัน และยังมีหน่วยงานเอกชน บริษัท ห้างร้าน หรือบุคคลต่าง ๆ ที่มาช่วยงานกันเป็นจำนวนมาก ก็ต้องขอบคุณทุก ๆ ท่าน

ใน ๒ ปี ตั้งแต่ปีที่แล้วถึงปีนี้ นอกจากการประชุมที่ทำมาหลายปีแล้ว ในเดือนเมษายน อย่างเช่นวันนี้ก็ได้มีการชุมนุมกันระลึกถึงการพัฒนาโครงการ ๓๐ ปี ซึ่งได้จัดขึ้น ๕ ครั้ง การจัดงานเหล่านี้ นอกจากจะมีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และสรุปว่าการงานไปถึงไหน มีผลอย่างไรแล้ว ยังรู้สึกปลาบปลื้มยินดีที่ได้พบทุกท่าน และปลาบปลื้มที่ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่ได้รับการพัฒนา ก็มีจำนวนมากที่สำเร็จการศึกษา ได้มาปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและต่อสังคม นอกจากนั้นยังมีอีกหลายท่านที่ได้มาร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงาน การงานจึงขยายใหญ่ได้มากขึ้น ทั้งในทางกว้างและในทางลึก ในทางกว้างนั้น โครงการได้เป็นตัวอย่าง และการที่ได้ไปช่วยปฏิบัติงานในต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศ และประเทศเหล่านั้นก็สนใจในกิจการและวิธีการของเรา เพื่อที่จะได้ไปพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศของเขา และยังได้ขยายโครงการในประเทศไทย ไปถึงที่ที่ทุรกันดารเพิ่มยิ่งขึ้น การเดินทางลำบาก และมีข้อจำกัดต่าง ๆ ทำให้ต้องคิดถึงวิธีการพัฒนาที่มีความเจริญสูงขึ้นมากกว่าที่เราเคยพัฒนาหรือได้เคยปฏิบัติงานมา ต้องคิดหาวิธีการที่จะเป็นประโยชน์ในพื้นที่ที่แต่ก่อนทุรกันดาร แต่ในปัจจุบันนี้ไม่ทุรกันดาร แต่ยังมีสิ่งที่จะทำได้ เราได้ขยายไปในที่ที่ทุรกันดารกว่าเดิมที่เราเคยปฏิบัติกันมา อันนี้เป็นเรื่องทางกว้าง ส่วนทางลึกนั้น ได้คิดหาวิธีที่จะทำให้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ลึกขึ้น ยกตัวอย่างเช่นในเรื่องการศึกษา ได้มีการพัฒนาความรู้ของครูและนักเรียนให้มีความรู้มากขึ้นทางด้านภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือสังคมศึกษา เป็นต้น และให้มีความรู้ลึกที่จะต้องรักษาภูมิปัญญาของท้องถิ่น ทั้งในด้านการรักษาวัฒนธรรมประเพณี

อันดีของท้องถิ่น และยังต้อง**รักษาสภาพธรรมชาติ** เรื่องนี้มาคิดหนักในตอนนี่ เพราะสังเกตเห็นว่าประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกนั้น มีปัญหาทางด้านการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมมาก บางเรื่องเป็นเรื่องสุดวิสัยที่เราจะทำอะไรแก้ไขได้ แต่บางเรื่องน่าจะมีส่วนที่เราจะพิจารณาและคิดหาทางแก้ไขกันได้ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น ในเรื่องของทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าไม่ใช่เรื่องเล่น ๆ ที่สอนกันคือจะต้องรักษาจริง ๆ ไม่เช่นนั้นรุ่นนักเรียนเมื่อโตขึ้น หรือรุ่นลูกหลานของนักเรียนต่อไปก็จะมีชีวิตที่ยากลำบากมากยิ่งขึ้น ต้องพิจารณาเรื่องนี้ให้ดี

นอกจากนั้น ยังมีการพัฒนาเรื่อง**การงานอาชีพ**ที่จะเป็นพื้นฐานประกอบอาชีพต่อไป หรือบางคนอาจจะไม่ได้ใช้วิชาเหล่านั้นประกอบอาชีพ แต่เป็นความรู้ติดตัว บางคนอาจจะเป็นงานอดิเรกเสริม เพื่อให้มีความคิด หรือได้ฝึกฝนในด้านมือด้านสมองมากยิ่งขึ้น หรือการฝึกอบรมในเรื่องของการตลาด ให้สามารถนำความรู้ที่มีอยู่นั้นเป็นเครื่องฝึกให้รักษาตัวต่อ ๆ ไปได้ เป็นอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และหลาย ๆ อย่างที่ยังเน้นอย่างเดิม เช่น ในเรื่องการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้ นักเรียนมีอาหารที่ดี ซึ่งเรื่องนี้กลายเป็นไม่ใช่เรื่องเล็ก คือเป็นปัญหาวิกฤตของโลก คนในหลาย ๆ ภูมิภาคไม่มีอาหารกินพอเพียง จนกระทั่งหน่วยงานของสหประชาชาติที่ดูแลเรื่องอาหาร เขาอยากให้เราเร่งรัดเพื่อให้คนสำนึกว่า ในโลกนี้ยังมีคนที่อดอยากและไม่มีอาหารกินถึงขั้นวิกฤต อย่างบ้านเรานับว่าโชคดี ไม่มีเหตุวิกฤตขนาดนั้น แต่ก็มีเหตุที่บางคนในประเทศยังมีอาหารไม่พอเพียงหรืออาหารที่ไม่ถูกต้อง เราก็ได้พยายามอบรมเน้นเรื่องนี้ทุกที่ และในที่ต่าง ๆ ที่เราขยายออกไป การขาดไม่ใช่เพียงเทคโนโลยีที่ท่านผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้กล่าวเมื่อคืนนี้ แต่ในเรื่องของการผลิตอาหารนั้น บางทีก็ทำได้ บางทีก็ทำไม่ได้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เพราะฉะนั้นก็ต้องพยายามหาวิธีการที่จะทำให้ทุกคนมีพอกินพอใช้ และสามารถพึ่งตัวเองได้ โดยพยายามใช้ของที่มีในท้องถิ่นให้มากที่สุด

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่มาร่วมชุมนุมกัน และขออาราธนาคุณพระรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ช่วยดลบันดาลให้ทุก ๆ ท่านมีความสุขความเจริญ คิดสิ่งใดให้สมความปรารถนา และผ่านพ้นจากอุปสรรคอันตรายต่าง ๆ ถึงแม้จะมีสิ่งที่ไม่อันตราย ประสบอุปสรรคนานาประการ ก็ขอให้มีความคิดมีสติปัญญาที่จะช่วยตนเองให้รอดพ้นจากสิ่งเหล่านี้ หรือให้บรรเทาสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ขอให้มีความสุขและโชคดีด้วยกันทุกคน

